

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/10/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618204682
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6618204682.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Jána Auxta, v právnej veci žalobcu: B. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom: L. B. S. XXX, XXX XX L. L. S., štátny občan SR, právne zast.: VIKTÓRIA HELLENBART advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom: M. Rázusa 23, 984 01 Lučenec proti žalovaným: 1/ T. P., neznámy vlastník, zast.: Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom: Búdkova 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, 2/ R. Z., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom: L. X. S. XXX, XXX XX L. K. S., štátna občianka SR, 3/ J. L., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom: J. A. Q. XXXX/XX, XXX 01 Lučenec, štátna občianka SR, 4/ Silvia Šinková, nar. 06. 11. 1987, bytom: Ulica Adyho 2889/18, 984 01 Lučenec, štátna občianka SR, 5/ V. L., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom: C. D. XXXX/XX, XXX XX K., štátny občan SR v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 5C/55/2018-245 zo dňa 21. 09. 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 5C/55/2018-245 zo dňa 21. 09. 2020 z r u š u j e a
vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Lučenec (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo aj „okresný súd“) výrokom I. žalobu o určenie, že parcela EKN č. XXX/X o výmere 354 m² záhrada, zapísaná na LV č. XXXX pre kat. úz. a obec L. V. S. patrí do dedičstva po poručiťke S. E., rod. P., nar. XX. XX. XXXX, zomrelej dňa XX. XX. XXXX, naposledy bytom L. V. S. XXX, dedičské konanie pod D 921/99 zo dňa 13. 10. 1999 zamietol.

2. Výrokom II. súd žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému v 1/ až 5/ rade spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v rozsahu 100 %, v lehote troch dní od právoplatnosti samostatného uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania žalovaným.

3. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou doručenu tamojšiemu súdu dňa 19. 10. 2018 domáhal určenia, že EKN parcela č. XXX/X o výmere 354 m² záhrada zapísaná na LV č. XXXX pre kat. úz. a obec L. C. S. patrí do dedičstva po L. E., nar. XX. XX. XXXX, zomrel dňa XX. XX. XXXX. Uznesením č. k. 5C/55/2018-105 na návrh žalobcu súd pripustil zmenu žaloby v znení: „Súd určuje, že parcela EKN č. XXX/X o výmere 354 m² záhrada, zapísaná na LV č. XXXX patrí do dedičstva po poručiťke S. E., rod. P., nar. XX. XX. XXXX, zomrelej dňa XX. XX. XXXX, naposledy bytom: L. V. S. XXX, dedičské konanie prejednané pod D 921/99 zo dňa 13. 10. 1999, a to v celosti“. V žalobe doručenej súdu pôvodne dňa 19. 10. 2020 právny zástupca žalobcu označil ako žalobcu len žalobcu v 1/ rade, avšak v návrhu na pristúpenie subjektov do konania na strane žalovanej zo dňa 08. 07. 2019, doručenom okresnému súdu dňa 11. 07. 2019, právny zástupca žalobcu 1/ požiadal o pristúpenie žalovaných v 2/ až 5/ rade na strane žalovaných. Okresný súd následne uznesením zo dňa 19. 09. 2019 pripustil, aby do konania vstúpili žalovaní v rade 2/ až 5/ rade. Následne, písomným podaním označeným ako Návrh na pristúpenie na strane žalobcov, právny zástupca žalobcu navrhol

pristúpenie žalovaných 2/ až 5/ na stranu žalobcov, s tým že právna zástupkyňa predložila plnú moc na zastupovanie týchto. Súd uznesením vydanom v tomto konaní dňa 20. 08. 2020 návrh právneho zástupcu zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil zákonným ustanovením § 79 CSP, ako i tým, že za súčasného stavu nemôže rozhodnúť o pristúpení subjektov na strane žalobcu z dôvodu, že ide o totožné subjekty na strane žalovaných. Súd prvej inštancie uviedol v ďalšom obsahu odôvodnenia, že žaloba o určenie, že určitá nehnuteľnosť patrí do dedičstva po poručiťelovi, je svojou povahou určovacou žalobou. Jedným zo základných predpokladov úspešnosti žaloby o určenie je aj skutočnosť, že účastníci majú vecnú legitímáciu. Všeobecne platí, že vecnú legitímáciu v konaní má ten, kto je účastníkom právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide.

4. Súd prvej inštancie ďalej venoval pozornosť procesnej subjektivite, ktorá je zásadne definovaná prostredníctvom hmotnoprávnej spôsobilosti mať práva a povinnosti. Nedostatok procesnej označených žalovaných už v čase začatia tohto konania je neodstrániteľným nedostatkom procesných podmienok, na ktorý musí súd prihliadnuť v každom štádiu konania. Keďže v tomto prípade zistený nedostatok nie je možné odstrániť opravou ani doplnením, pretože nejde o vadu podania (žaloby), spočívajúcu v jeho nesprávnosti alebo neúplnosti, bolo potrebné žalobu v tomto konaní zamietnuť. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na ust. § 79 CSP, podľa ktorého na návrh žalobcu môže súd pripustiť, aby do konania pristúpil ďalší subjekt. Právna zástupkyňa navrhla pristúpenie na strane žalovaných 2/ až 5/, ktorému súd uznesením vyhovel. Návrhu právnej zástupkyne žalovaných 2/ až 5/ na ich pristúpenie na strane žalobcu súd ale už nevyhovel, a keby i súd vzal do úvahy nahradenie ich súhlasu s pristúpením formuláciou doložených plnomocenstiev, tak ako uvádzal právny zástupca na pojednávaní, hoci podľa názoru súdu neinkorporujú a nesuplujú zákonom požadovanú formu súhlasu s ich pristúpením na strane žalobcu, súd mal za to, že žalobca po začatí konania disponuje subjektívnym právom vziať žalobu späť a v prípade splnenia zákonných podmienok tým dosiahnuť zastavenie konania alebo jej časti. Právna zástupkyňa mala vziať žalobu späť voči žalovaným 2/ až 5/ a následne navrhnúť ich pristúpenie na strane žalobcu v rade 2/ až 5/. Pokiaľ by totiž súd pripustil ich pristúpenie na strane žalobcu bez uvedeného späťvzatia, nastala by situácia, kedy by žalovaní 2/ až 5/ boli zároveň aj žalobcami 2/ až 5/. Súd konštatoval, že z obsahu súdneho spisu aj pripojených rozhodnutí dedičských konaní, ako aj na základe uvedeného má súd za to, že na strane žalobcu nie sú označení všetci nositelia hmotnoprávneho oprávnenia nerozlučného spoločenstva (vecnej legitímácie), preto žaloba nemohla byť úspešná.

5. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že hoci súd zamietol žalobu z dôvodu vyššie uvedeného, považoval za potrebné posúdiť spor aj z hmotnoprávnej stránky (pokiaľ by k vade konania vyššie uvedenej nedošlo). Súd konštatoval, že žalobca má naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je, ak je tvrdené právo neisté alebo ohrozené za predpokladu, že vyhovujúcim určovacím rozsudkom možno túto neistotu alebo ohrozenie odstrániť. Súd mal za to, že žalobca osvedčil svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po jeho právnom predchodcovi. Ak je žalovaný 1/ zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník, má navrhovateľ naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva, lebo také rozhodnutie môže byť aj podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností (rozsudok NS SR 1 Cdo 3/03).

6. V ďalšom obsahu odôvodnenia súd prvej inštancie poukázal na ust. § 115, § 116, § 117, § 143 až § 145 zák. č. 141/1950 Sb. Občiansky zákonník a ust. § 135a ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 131/1982 Zb. Pozornosť v odôvodnení venoval inštitútu vydržania, ako originárnemu spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva a konštatoval, že vykonaným dokazovaním žalobca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne predloženými dôkazmi, ako ani dôkazmi vykonanými na pojednávaní, nepreukázal nadobudnutie vlastníckeho práva jeho predkami N. E., nar. XX. XX. XXXX, zomrelom XX. XX. XXXX a S. E., nar. XX. XX. XXXX, zomrela dňa XX. XX. XXXX. Okrem toho, že sporná parcela XXX/X nebola predmetom dedičských konaní, absentuje aj preukázanie nadobudnutia vlastníckeho práva k uvedenej spornej parcele právny predchodcami žalobcu, ktorá nebola predmetom kúpnej zmluvy zo dňa 30. 03. 1963 a pri ktorej nadôvažok nebolo preukázané splnenie zákonných podmienok a spôsobu na nadobudnutie vlastníckeho práva v súlade s § 1 ods. 1 a ods. 2 zák. č. 65/1951 Sb. o prevodoch nehnuteľností a o prenájdoch poľnohospodárskej a lesnej pôdy. Súd poukázal na bod 3. zmluvy, že účastníci konania majú vedomosť o tom, že tento prevod práv a právny úkon podlieha schváleniu Oblastnému likvidátorovi v Bratislave a privoleniu Odboru výstavby ONV v Lučenci podľa zák. č. 65/1951 Sb. V bode 4. zmluvy je uvedené, že vzhľadom na to, že „predávateľka je divízovou cudzineckou“ (cudzinkou), kupujúci sú povinní zaplatiť kúpnu cenu podľa dispozície oblastného likvidátora v Bratislave. V bode 8. zmluvy je uvedené, že kupujúci sú oprávnení po registrácii tohto

právneho úkonu, taktiež po vyrovnaní kúpnej ceny, požiadať o vklad vlastníckeho práva na odkúpený pozemok vo svoj prospech. Predávajúca R. Z. nebola zapísaná ani ako vlastníčka spornej parcely a predmetu kúpy v deklaratórnej pozemkovej knihe, v ktorej sa realizovali zápisy pri prevode vlastníctva od 01. 01. 1951 do 31. 03. 1964, pričom nadobudla spornú parcelu dedením podľa uznesenia Štátneho notárstva v Lučenci D 252/1956 zo dňa 10. 12. 1957. Žiadnym spôsobom nebolo v konaní preukázané ani zaplatenie kúpnej ceny právnymi predkami žalobcu „predávateľke“. V listine označenej v preklade ako „Potvrdenie“ je síce uvedené, že R. Q. dňa 20. 05. 1964 prevzala od L. E. sumu 1 750,--Kčs, ako kúpnu cenu za pozemok v katastrí L. B. S.. Túto sumu prevzala na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy zo dňa 30. 03. 1963 za predávajúcu R. Z.. Akonáhle bude kúpna zmluva schválená, kúpnu cenu poukáže bankovým prevodom v prospech predávajúcej. Ad absurdum považoval súd na základe vyššie uvedeného konštatáciu právnej zástupkyne žalobcu, že z predložených dôkazov je možné dedukovať, že podpisom kúpnej zmluvy a následným zaplatením kúpnej ceny s odstupom jedného roku došlo k splneniu podmienok, pričom k zápisu do pozemkovej knihy tejto zmluvy nedošlo z dôvodu písárskej chyby. Toto tvrdenie podľa názoru súdu vyvracajú rozhodnutia v dedičských konaniach po právnych predchodcoch žalobcu, ktoré neinkorporovali spornú parcelu a napriek tomu dlhé roky túto skutočnosť nikto nenamietal, ako aj zápisy v pozemnoknižnej vložke č. XXX v časti A. Majetková podstata, ktoré preukazujú nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam právnymi predchodcami žalobcu, a to kúpnopredajnými zmluvami zo dňa 16. 08. 1961 a zo dňa 20. 03. 1963 z doby, keď sa tieto zápisy na základe vtedy platnej právnej úpravy vykonávali aj v čase podpisu zmluvy zo dňa 30. 03. 1963. Právni predchodcovia žalobcu si boli vedomí - čo vyplýva i z kúpnej zmluvy - že na nadobudnutie vlastníckeho práva je nutné privolenie Odboru výstavby ONV v Lučenci, podľa zákona č. 65/1951 Sb., ako aj schválenie Oblasťným likvidátorom v Bratislave, čo nebolo preukázané a jednoznačne títo nepostupovali v zmysle právnych predpisov platných v tom čase, a teda žalobca nepreukázal dobromyseľnosť držby svojich právnych predchodcov a ani dobromyseľnosť svoju. Samotné užívanie nehnuteľností, samo o sebe nezakladá vydržanie a nadobudnutie vlastníckeho práva. Podmienkou vydržania je oprávnená držba spôsobilej veci, trvajúca po zákonom stanovenú vydržaciú dobu. Podľa konštantnej judikatúry oprávnená držba predpokladá, že držiteľ je v dobrej viere, že mu právo alebo vec patrí, a že je v tejto dobrej viere so zreteľom ku všetkým okolnostiam. Uvedené podmienky musia byť splnené súčasne. V spojitosti s vydržaním súd doplnil a zdôraznil, že len samotné užívanie, hoc aj nerušené, nepreukazuje vlastnícke právo a samotné pokojné užívanie nepreukazuje dobromyseľnosť oprávnenej držby. Žalobca bol vo svojich skutkových a právnych tvrdeniach nejednoznačný, pretože súčasne tvrdil, že jeho právni predchodcovia nadobudli spornú parcelu kúpnu zmluvou zo dňa 30. 03. 1963, no súčasne tvrdil, že sú naplnené aj zákonné predpoklady pre vydržanie spornej parcely. Žalobca neriešil dlhé roky absenciu spornej parcely v dedičskom konaní po svojich predkoch L. E. a S. E.. Z dedičských rozhodnutí je evidentné, že sporná parcela sa nenachádza medzi nehnuteľnosťami, ktoré boli predmetom dedenia. Po poručiteľovi L. E. bol dedičom žalobca ako syn v polovici a spoluvlastníčkou druhej polovice podľa zápisu manželka poručiteľa S. E., ktorá si taktiež aj napriek tomu, že predmetom dedenia boli nehnuteľnosti - pozemky inkorporované v pozemnoknižnej vložke č. XXX „len“ v počte 2, nenamietala absenciu parc. č. XXX/X. Taktiež z osvedčenia o dedičstve po zosnulej manželke L. E. - S. E., zomrelej XX. XX. XXXX je evidentné, že v súpise aktív/nehnuteľnosti sporná parcela inkorporovaná nie je. Po zosnulej S. E., ako jeden z dedičov bol aj samotný žalobca, ktorý nadobudol predmetné nehnuteľnosti v podiele 1, a ktorý absenciu spornej parcely v ani v jednom z dedičských konaní po jeho právnych predchodcoch nenamietal, čo predikuje aj absenciu dobromyseľnosti a oprávnenosti jeho držby. Sporná parcela nepatrila do dedičstva ani po poručiteľke S. E.. Súd mal tak za to, že z uvedeného vyplýva neexistencia spôsobilého titulu nadobudnutia právnymi predchodcami žalobcu k spornej parcele. Žalobca si musel byť vedomý, že z rozhodnutí z dedičských konaní po svojich právnych predchodcoch vyplýva, že tejto vlastníčkami nie sú. Táto skutočnosť vylučuje žalobcovu dobrú vieru so zreteľom ku všetkým okolnostiam, ako aj oprávnenosť držby. Žalobca preukázal len stav užívania spornej parcely ním a jeho právnymi predchodcami, nepreukázal nič čo by svedčalo, že jeho predchodcovia na základe nejakej skutočnosti - právneho titulu boli dobromyseľnými držiteľmi v tom, že im vlastnícke právo patrí. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, pričom rozhodol len o nároku na náhradu trov konania.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), c), e) a h) CSP. Žalobca prostredníctvom právnej zástupkyne odvolaním namietal tiež vady konania, ako aj vady rozhodnutia. Uvedol, že vyneseniu rozsudku predchádzal procesný postup sudkyne, ktorým súd neumožnil, aby všetci zákonní dedičia po poručiteľke S. E., ktorí boli v konaní pôvodne na strane žalovaných vstúpili na stranu žalobcu

ako zastúpení advokátskou kanceláriou zastupujúcou pôvodného žalobcu. Žalovaní udelili dňa 14. 08. 2020 advokátskej kancelárii plnú moc, v ktorej poverili advokáta na zastupovanie v konaní pod sp. zn. 5C/55/2018 na strane žalobcov a navrhli súdu svoj „vstup“ do konania na strane žalobcov. Napriek tomu, že to z obsahu plnej moci zo dňa 14. 08. 2020 nevyplýva, ale je to priamo v rozpore s ňou, súd označil advokátsku kanceláriu v záhlaví rozsudku ako zástupkyňu žalovaných. S ohľadom na to, že žalovaní takúto plnú moc súdu nedoručili, označil súd za ich zástupcu advokátsku kanceláriu bez návrhu na takýto postup (žalovaní sa dňa 01. 09. 2020 vyjadrili, že trvajú na svojom zastúpení v súlade s plnou mocou, teda na strane žalobcov). Súd z tohto svojho postupu odôvodneného údajným prevzatím zastupovania žalovaných zo strany advokátskej kancelárie, ktorých záujmy majú byť v rozpore so záujmom žalobcu, vyhodnotil konanie advokátskej kancelárie ako porušujúce ust. § 21a Zákona o advokácii. Žalobca namieta, že hoci postup advokáta neporušil a ani nemohol porušiť ustanovenie § 21 Zákona o advokácii, keďže plná moc na zastupovanie žalovaných udelená nebola, a ich záujmy nie sú protichodné so záujmom žalobcu, postup súdu, ktorý označil za zástupcu žalobcu a súčasne aj žalovaných 2/ až 5/ tú istú advokátsku kanceláriu, je v rozpore s ustanoveniami CSP. Takéto označenie v záhlaví rozhodnutia nie je správne, pretože žalovaní advokátskej kancelárii udelili plnú moc len na strane žalobcu, teda keď súd túto zmenu ich procesného postavenia neumožnil, mal s nimi ďalej konať ako so žalovanými bez právneho zastúpenia. Ak by súd nepripustil, aby žalovaní boli na strane žalobcov, čo napokon i urobil, súčasným späťvzatím voči nim ako žalovaným, by žalobca dosiahol procesnú situáciu, ktorú si neželal s ohľadom na ut. § 78 CSP. Týmto procesným postupom súd riadiac sa nesprávnym právnym názorom, že dôvod zamietnutia žaloby podľa § 78 ods. 2 CSP je to, že všetci dedičia nie sú na strane žalobcov, žalobcov (ale aj žalovaným) odňal možnosť konať pred súdom. Žalobca tiež vytkol súdu, že postavenie dedičov nesprávne právne posúdil súd ako spoločenstvo nerozlučné, hoci sa jednalo o spoločenstvo nútené a súčasne, hoci postavenie dedičov považoval za spoločenstvo nerozlučné, žalobu zamietol z dôvodu podľa § 78 ods. 2 CSP, teda pre nedostatok núteného spoločenstva. Aj keď teda súd nepripustil, aby žalovaní boli na strane žalobcov, nebol daný dôvod na zamietnutie žaloby z dôvodu podľa § 78 ods. 2 CSP, pretože boli sporovou stranou na strane žalovanej. Ak súd napriek tomu žalobu žalobcu zamietol podľa § 78 ods. 2 CSP, je daný odvolací dôvod podľa § 365 písm. b) CSP. Žalobca má tiež za to, že práve nedostatok núteného procesného spoločenstva by mal byť prekážkou pre súd v tom, aby vec meritorne posúdil, pretože sa rozsudok nebude vzťahovať na všetky subjekty, ktorým spoločne svedčí hmotnoprávna legitímácia. Teda ak žalobu zamietol podľa § 78 ods. 2 CSP, nemal vec posudzovať meritorne. Súd však v odôvodnení rozsudku poukázal i na ďalšiu procesnú vadu, pre ktorú bolo potrebné rozhodnúť tak ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. Uviedol, že nedostatok procesnej subjektivity označených žalovaných už v čase začatia tohto konania, je neodstrániteľným nedostatkom procesných podmienok konania, a keďže v tomto prípade zistený nedostatok nie je možné odstrániť opravou ani doplnením, bolo potrebné žalobu zamietnuť. Uvedené dôvody sú podľa žalobcu nezrozumiteľné; žalobca a žalovaní majú plnú procesnú spôsobilosť. Ak by ju nemali, súd s nimi nemal konať. Súd však pribral do konania žalovaných na návrh žalobcu a konal s nimi.

8. Ďalej žalobca argumentoval k odvolaciemu dôvodu podľa § 365 písm. c) CSP, teda, že vo veci konal a rozhodoval vylúčený sudca. Uviedol dôvody uvedeného záveru a poukazoval na svoje procesné úkony v priebehu konania, ktoré konajúca sudkyňa nevyhodnotila ako námietku zaujatosti voči konajúcemu sudcovi, spĺňajúcu predpoklady ust. § 52 ods. 2 CSP. V odvolaní zdôraznil, že sudkyňu považuje napriek jej vyjadreniu v tomto konaní za zaujatú a tým, že sa vo veci sama nevyhlúčila po udalostiach popísaných vyššie, porušila príslušné ustanovenia CSP v jeho neprospech a tak vo veci rozhodoval sudca, ktorý pri dodržaní zákonného postupu mal byť z veci vylúčený.

9. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP žalobca uviedol, že súd sa napriek tomu, že rozhodol o zamietnutí žaloby podľa § 78 ods. 2 CSP, ktoré rozhodnutie v merite veci nezakladá prekážku rozsúdenej veci, zameril sa aj na posúdenie veci podľa hmotnoprávnej stránky, ktoré by už takúto prekážku založiť mohlo, zvlášť, keď nebol daný dôvod na zamietnutie žaloby podľa § 78 ods. 2 CSP. Z vykonaných dôkazov súd dospel k mnohým nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázal opätovne na kúpnu zmluvu zo dňa 30. 03. 1963, ktorú žalobca jednoznačne označil ako dôkaz o dobromyseľnosti jeho rodičov pri vstupe do držby parcely č. XXX/X, ktorej sa ujali ako jej kupujúci. Označenie kúpnej zmluvy, ktorá nebola zapísaná do pozemkovej knihy za titul, od ktorého si držiteľ odvodzuje svoju dobromyseľnosť pri vstupe do držby a následné domáhanie sa rozsudku súdu o určení, že vlastníctvo nadobudol vydržaním, nie je rozporuplnou argumentáciou, ako to hodnotí súd v bode 72. na strane 30 rozsudku. Žalobca nemôže v súčasnosti dosiahnuť zápis vlastníckeho práva k parcele č. XXX/X o výmere 354 m² predložením kúpnej zmluvy zo dňa 30. 03. 1963, preto je jediným

možným spôsobom, ako zosúladiť stav zapísaný v katastri nehnuteľností zo skutočným vlastníckym vzťahom žaloba o určenie vlastníctva. Žalobca má za to, že z obsahu zmluvy zo dňa 30. 03. 1963 jednoznačne vyplýva, že v označení parcely ako parc. č. XXX/X sa jedná o chybu pisársku. Predmet tejto zmluvy je napriek tejto chybe dostatočne určitý a opačné skutkové zistenia súdu sú nesprávne. Z odkazu na pozemnoknižnú vložku č. XXX, s obsahom ktorej sa súd tiež oboznámil, jednoznačne vyplýva, že predmetom zmluvy bola parcela XXX/X o výmere 354 m², záhrada, u ktorej bol pod B1 zapísaný ako vlastník J. P.. Pisárskej chybe nasvedčuje dostatok určitých a presne uvedených faktov v samotnej kúpnej zmluve, ako aj to, že v čase uzatvárania tejto zmluvy, t. j. dňa 30. 03. 1963 už manželia L. a S. E. boli vlastníkami parcely č. XXX/X, kde súd z pozemnoknižnej vložky zistil, že došlo k jej zápisu v ich prospech už 21. 03. 1963. Skutkový záver súdu o tom, že predmetom zmluvy zo dňa 30. 03. 1963 nebola parcela č. XXX/X, nie je správny a je v rozpore s vykonaným dokazovaním. Nesprávny je skutkový záver súdu o tom, že žalobca nepreukázal u svojich právnych predchodcov splnenie zákonnej povinnosti na nadobudnutie vlastníckeho práva preto, lebo nepredložil súhlas ONV a schválenie oblasťným likvidátorom. Žalobca nepreukazoval splnenie týchto povinností uvedených v zmluve zo dňa 30. 03. 1963 ako podmienku na nadobudnutie vlastníckeho práva, ale nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Žalobca preukazuje dobromyseľnosť pri vstupe do držby, nerušené plynutie vydržacej lehoty a jej uplynutie s právnym následkom vzniku vlastníckeho práva. Žalobca uvádza, že nepredloženie súhlasu ONV nie je dôkazom o tom, že tento súhlas nebol udelený. Súd neodôvodnil, prečo považuje parcelu č. XXX/X za totožnú s parcelou XXX/X, keď nepripúšťa existenciu pisárskej chyby a prečo bolo podmienkou nadobudnutia vlastníckeho práva k parcele s kultúrou záhrada súhlas ONV podľa zákona 65/1951. Z obsahu zmluvy vyplýva, že pozemok sa kupuje ako stavebný. Z dokazovania nevyplýva, že by pozemok, ktorý bol predmetom zmluvy, bol poľnohospodárskou alebo lesnou pôdou, napriek tomu, že autor zmluvy uvádza, že sa vyžaduje súhlas. K potrebe súhlasu oblasťného likvidátora v Bratislave žalobca uvádza, že zo zákona č. 107/1953 Zb. nevyplýva, že by podmienkou nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na území Československa československými občanmi bolo schválenie oblasťným likvidátorom. Schvaľovanie sa v zmysle vtedy platných právnych predpisov týkalo otázky úhrady kúpnej ceny devízovému cudzozemcovi, nesúviselo s nadobudnutím vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. V tejto časti súd svoje úvahy a skutkové zistenia neodôvodnil, a preto ich žalobca považuje za nepreskúmateľné. Súd taktiež neodôvodnil, či považuje hlásenie Národnej banky československej, ktoré je úradnou listinou, za dôveryhodný dôkaz. Žalobca má za to, že o jeho dôveryhodnosti a autenticite nie je dôvod pochybovať. Ak má súd za to, že R. Z. nadobudla nehnuteľnosti dedením, a súčasne uvádza, že zápisy v pozemkovej knihe boli deklaratórne nie konštitutívne, musí z toho vyvodiť, že R. Z. bola vlastníčkou parcely č. XXX/X ako dedička po J. P., keďže dedičstvo sa nadobúda spätne ku dňu poručiteľa (pozn. odvolacieho súdu zrejme smrti poručiteľa) a absencia deklaratórneho zápisu nie je dôkazom o neexistencii vlastníckeho práva. Navyše opäť súd podrobuje prieskumu nadobúdacie tituly svedčiacie vlastníkom parcely č. XXX/X, hoci nepripúšťa, že táto bola v dôsledku pisárskej chyby predmetom zmluvy z 30. 03. 1963. Skutkový záver o tom, že žalobca nepreukázal zaplatenie kúpnej ceny predávajúcej zo strany svojich predkov nie je správny. Žalobca preukazoval a preukázal, že sumu zodpovedajúcu výške dojednanej kúpnej ceny 1.750,- Kčs odovzdali jeho rodičia splnomocnenej zástupkyňi kupujúcej v Československu R. Q. dňa 20. 05. 1964 a že táto zabezpečí jej úhradu prevodom v prospech predávajúcej, len čo bude zmluva schválená. Tento krok zo strany žalobcov nasvedčoval tomu, že si počínali poctivo a v dobrej viere v to, že uzatvorili kúpnu zmluvu ohľadne parcely č. XXX/X a zaplatili za ňu odlišnú kúpnu cenu, preto by určite neplatili opäť za túto parcelu sumu 1.750,- Kčs a podnikli kroky na to, aby došlo k zaplateniu kúpnej ceny predávajúcej do cudziny. Žalobca má za to, že ani skutočnosť, že parcela č. XXX/X nebola uvedená v dedičskom konaní po jeho otcovi L. E. v roku 1978, ani po matke S. E. v roku 1999 neboli samy o sebe spôsobilé prerušiť trvanie jeho dobromyseľnej držby založenej na presvedčení, že pozemok bol v minulosti odkúpený. Na parcele č. XXX/X bol postavený rodinný dom so súp. č. XXX, u ktorého bolo vydané rozhodnutie o prípustnosti stavby dňa 28. 05. 1963, v ktorom sa uvádza, že dom bude stáť na pozemku XXX, no v skutočnosti stojí na aj na pozemku XXX/X. Dom bol riadne skolaudovný, aj keď sa už rozhodnutie o kolaudácii nezachovalo, bolo mu pridelené súpisné číslo, žalobca, ako aj jeho právni predchodcovia ho dlhé desaťročia nerušene užívajú. Žalobca bol presvedčený o tom, že predmetom dedičstva bol areál rodinného domu, ktorý nerušene užívajú. Úvaha súdu o prerušení dobromyseľnosti držiteľa len z dôvodu, že jeho právny predchodca, v držbe ktorého pokračuje, zomrel, je v rozpore s ustanoveniami § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

10. Ďalej žalobca namietal existenciu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, keď súd konštatoval, že pre naplnenie dobrej viery nestačí negatívne presvedčenie držiteľa, že nespôsobí

bezprávie, ale treba pozitívne presvedčenie, že mu vec alebo právo patrí. Všetky tri kúpne zmluvy, ktoré žalobca predložil, svedčia o tom, že jeho rodičia mali úmysel postupovať v súlade s právom, keď postupne vykupovali pozemky parc. č. XXX/X, XXX a XXX/X ako pozemky určené na výstavbu ich rodinného domu. Zmluvy boli písomne vyhotovené, rodičia žalobcu vyplatili kúpne ceny, úhrade kúpnej ceny za parc. č. XXX/X okrem listinného dôkazu nasvedčuje aj skutočnosť, že predávajúca ich v držbe nerušila, o túto nehnuteľnosť sa viac nezaujímal, čo trvá až do dnešného dňa, kedy je na liste vlastníctva zapísaný neznámy vlastník J. P., po ktorom bolo dedičstvo prejednané v roku 1956, všetky žalobcom opísané a listinami doložené okolnosti nasvedčujú tomu, že jeho rodičia splnili zákonné predpoklady na nadobudnutie vlastníctva k parc. č. XXX/X vydržaním.

11. K rozhodnutiu o trovách konania žalobca namietal výrok súdu o povinnosti nahradiť trovy konania žalovaným 1/ - 5/ spoločne a nerozdielne. Žalovaní 1/ až 5/ nie sú spoločne veriteľmi žalobcu, nie sú medzi sebou v nerozlučnom procesnom spoločenstve, každému vzniknú vlastné trovy konania, ktoré si môže individuálne vyčíslieť a požadovať, aby mu ich individuálne žalobca nahradil. Žalobca si uplatnil a uplatňuje voči zástupcovi neznámeho vlastníka SPF náhradu trov konania. Ďalej žalobca uviedol, že sa domnieva, že rozhodnutie o tom, či súd prizná v prípade úspechu nárok na náhradu trov konania voči neúspešnému neznámemu vlastníkovi zastúpenému SPF, je vecou posúdenia súdu v každom jednotlivom prípade, a preto nie je dôvodné, aby žalobca náhradu trov konania pre prípad úspechu nepožadoval. Záverom žalobca navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovie a uloží žalovanému 1/ povinnosť náhrady trov konania v rozsahu 100 %.

12. Odvolanie žalobcu bolo doručené žalovanému 1/ dňa 28. 11. 2020 s možnosťou k odvolaniu sa vyjadriť.

13. Žalovaný 1/ uviedol, že v plnom rozsahu sa stotožňuje s rozsudkom súdu prvej inštancie, považuje ho za vecne správny. Súd konal v plnom súlade s ustanoveniami CSP, žalovaný 1/ má za to, že právo na spravodlivý proces bolo plne zachované. Žiada, aby odvolací súd rozhodol rozsudkom v zmysle § 392 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

14. Vyjadrenie žalovaného 1/ bolo zaslané žalobcovi a žalovaným 2/ až 5/ s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť v lehote 10 dní.

15. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 1/ uviedol, že zotrváva na podanom odvolaní a jeho dôvodoch. Zástupca žalovaného pritom žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť a súdny proces vedúci k jeho vydaniu považoval za spravodlivý a v plne v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku. Zároveň však spoločne s vyjadrením Slovenského pozemkového fondu bolo žalobcovi doručené uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11NcC/13/2020 zo dňa 07. 12. 2020, podľa ktorého je sudkyňa Okresného súdu Lučenec konajúca vo veci z prejednávania a rozhodovania veci vylúčená. Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že dôvody, pre ktoré je sudkyňa vylúčená, jestvovali už v čase pred vydaním napadnutého rozsudku, a teda sa jeden z odvolacích dôvodov, na ktorého žalobca poukázal, ukázal ako opodstatnený. Žalobca sa aj v podanom odvolaní postavil za právny názor, že to, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, môže byť zhojené preskúmaním napadnutého rozhodnutia a procesného postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, zo strany zákonne zloženého a nezaujateho súdu druhej inštancie pri rozhodovaní o žalobcom podanom odvolaní. Keďže zástupca žalovaného vo svojom vyjadrení nijako nereagoval na jednotlivé žalobcom konkrétne rozvedené odvolacie dôvody a argumentáciu, žalobca v ďalšom odkazuje na písomné vyhotovenie svojho odvolania a jeho dôvody.

16. Vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného bolo doručené žalovanému 1/ s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

17. Žalovaný 1/ sa k vyjadreniu žalobcu nevyjadril.

18. V dôsledku podaného odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 329 ods. 1 CSP uznesenie súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec vrátil podľa ust. § 391 ods. 1 a 3 CSP súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

20. Odvolací súd predovšetkým uvádza, že po oboznámení sa s obsahom celého spisového materiálu z uvedeného vyplýva, že prejednávaná vec bola Krajskému súdu v Banskej Bystrici predložená ako súdu nadriadenému najprv dňa 02. 12. 2020 na rozhodnutie o vylúčení zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodovania veci v zmysle § 54 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu námietky zaujatosti zo dňa 21. 11. 2020, ktorú vzniesol žalobca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne (aj žalovaných 2/ až 5/). Rozhodnutie vo veci samej, ktoré v dôsledku podaného odvolania v predmetnom konaní preskúmava odvolací súd, bolo vydané dňa 21. 09. 2020. Z uvedeného vyplýva, že námietka zaujatosti vznesená žalobcom prostredníctvom právneho zástupcu bola vznesená po rozhodnutí vo veci samej.

21. Vec predložená na rozhodnutie o vylúčení zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodovania vo veci bola pridelená senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici ako nadriadeného súdu a bola jej pridelená spisová značka 11NcC/13/2020. Senát 11C nadriadeného súdu uznesením č. k. 11NcC/13/2020-356 zo dňa 7. decembra 2020 rozhodol, že sudkyňa Okresného súdu Lučenec JUDr. Lucia Šupenová je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 5C/55/2018.

22. V odôvodnení predmetného uznesenia nadriadený súd konajúci o predloženej námietke zaujatosti konštatoval zistený skutkový stav vyplývajúci z obsahu celého spisového materiálu, teda i z fázy konania predchádzajúcej rozhodnutiu vo veci samej a taktiež zisťovaním z vlastných registrov zistil predloženie ďalších spisov na rozhodnutie o námietkach zaujatosti voči konajúcej zákonnej sudkyňi. Na základe uvedeného nadriadený súd konštatoval, že v prejednáwanej veci 5C/55/2018 je námietka zaujatosti žalobcu spôsobilá vyvolať dôsledky vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania v zákonnej pridelenej veci; zo súdneho spisu z vyjadrenia zákonnej sudkyne ale aj z obsahu samotnej námietky zaujatosti žalobcu vyplýva existencia dôvodu na vylúčenie zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodovania vo veci. Zo spisu nebola zistiteľná opakujúca sa totožne odôvodnená námietka zaujatosti, na ktorú nie je v zmysle procesných ustanovení potrebné prihliadať, ako to uvádza konajúca sudkyňa. V prejednáwanej veci takisto nevzhladol nadriadený súd opakovanú námietku podávanú z toho istého dôvodu. Nadriadený súd sa nestotožnil s vyjadrením zákonnej sudkyne, že by predkladaná námietka nemala požadované náležitosti v zmysle § 52 ods. 2 CSP. Z námietky je zjavné, že smeruje proti zákonnej sudkyňi JUDr. Lucii Šupenovej, je uvedený jednoznačný dôvod - komunikácia sudkyne vo vzťahu k advokátskej kancelárii, spôsob vyjadrovania sa na jej adresu a aj možný osobný dôvod; je zjavné aj to, kedy sa žalobca o dôvode vylúčenia dozvedel, a zároveň sú predložené dôkazy ohľadom tvrdení tvoriace obsah spisu, ktoré cituje vo svojej námietke žalobca. Nadriadený súd nedospel k záveru, že by podanie nespĺňalo náležitosti podľa prvej vety. Žalobca tak podal námietku zaujatosti v súlade s § 49 CSP. Preto nadriadený súd rozhodol tak, že JUDr. Lucia Šupenová je z konania a rozhodovania veci sp. zn. 5C/55/2018 vylúčená.

23. Krajský súd, konajúci vo veci ako súd odvolací, k námietke zaujatosti vznesenej po rozhodnutí o veci samej predovšetkým všeobecne uvádza, že ak bola námietka zaujatosti vznesená po tom, ako súd prvej inštancie rozhodol vo veci samej, rozhodovanie o tejto námietke neprichádza do úvahy okrem prípadu, ak bolo podané odvolanie a odvolací súd dospeje k záveru, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca a o jeho vylúčení nebolo vydané rozhodnutie (napr. sudca vec nepredložil na rozhodnutie, pretože mal za to, že námietka bola vznesená z dôvodov, o ktorých už bolo rozhodnuté). Ak odvolací súd, ktorý je zároveň aj súdom nadriadeným dospeje k záveru, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, okrem zrušenia rozhodnutia vo veci samej (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP) rozhodne aj o námietke zaujatosti. O vylúčení sudcu rozhodne ako nadriadený súd. Pre úplnosť je nutné uviesť, že nadriadený súd už nemôže rozhodnúť o prikázaní veci inému sudcovi konkrétneho súdu.

24. V danom prípade bola predmetná vec v predchádzajúcom priebehu konania predložená krajskému súdu na rozhodnutie o vylúčení zákonnej sudkyne z dôvodu vznesenej námietky zaujatosti po rozhodnutí vo veci samej, dňa 02. 12. 2020. V zmysle ust. § 54 ods. 1 CSP, súd predloží vec s vyjadrením namietaného sudcu nadriadenému súdu do siedmich dní od uplatnenia námietky zaujatosti. Podľa ods.

2 citovaného zákonného ustanovenia, tom, či je sudca vylúčený, rozhodne nadriadený súd do siedmych dní.

25. Z uvedeného dôvodu, krajský súd, najprv v predmetnom konaní rozhodoval ako súd nariadený o vznesenej námietke zaujatosti v senáte 11C v rámci zákonom stanovených lehôt podľa § 54 ods. 1, 2 CSP (t.j. do siedmych dní od predloženia veci) a následne, po realizovaní úkonov podľa § 373 a § 374 CSP súdom prvej inštancie, rozhodoval ako súd odvolací, keď vec sama bola predložená odvolaciemu súdu a pridelená senátu krajského súdu 14Co, ako súdu odvolacieho.

26. Vzhľadom k tomu, že z obsahu odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11NcC/13/2020-356 zo dňa 7. decembra 2020 vyplýva, že dôvody odôvodňujúce vylúčenie konajúcej sudkyne z rozhodovania o veci boli dané už v štádiu konania pred súdom prvej inštancie pred rozhodnutím vo veci samej, krajský súd, konajúci v predmetnej veci ako súd odvolací o odvolaní žalobcu proti meritórnemu rozhodnutiu vydanému v konaní 5C/55/2018, nemal inú možnosť, ako odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušiť podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, keďže danosť odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. c) CSP bola konštatovaná i (iným) senátom odvolacieho súdu.

27. Vzhľadom však na skutočnosť, že vec bola odvolaciemu súdu predložená v dôsledku podaného odvolania proti vyššie uvedenému rozsudku, odvolanie bolo argumentačne zamerané i na konštatované skutkové a právne závery prijaté konajúcim sudcom v predmetnej veci, odvolací súd nerezignoval na svoju revíziu funkciu a odvolaciemu prieskumu podrobil i odvolaním napadnutý rozsudok po vecnej stránke.

28. Žaloba žalobcu bola v súdnej veci súdom prvej inštancie a priori zamietnutá v zmysle § 78 ods. 2 CSP, keď súd konštatoval, že z obsahu súdneho spisu i pripojených rozhodnutí dedičských konaní má súd za to, že na strane žalobcu nie sú, resp. neboli označení všetci nositelia hmotnoprávneho oprávnenia nerozlučného spoločenstva (vecnej legitímácie), preto žaloba nemohla byť úspešná.

29. Pred prijatím uvedeného záveru sa súd prvej inštancie vysporiadal s návrhom žalobcu chronologicky uplatneného skôr, na pristúpenie žalovaných 2/ až 5/ do konania na strane žalovanej, a to zo dňa 08. 07. 2019, kedy právna zástupkyňa žalobcu navrhla pristúpenie konkrétnych subjektov do konania na strane žalovaných, pričom navrhovanými pristupujúcimi subjektmi boli dedičia po zosnulej sestre žalobcu D. L.. Žalobca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uviedol, že vstup ďalších dedičov do konania na strane žalovaných navrhol len z formálneho dôvodu, pretože v tom čase nemali záujem na vstupe do konania na strane žalobcov, ktorý je možný podľa § 79 CSP len ich súhlasom.

30. Súd návrhu žalobcu na vstup subjektov do konania na strane žalovanej vyhovel uznesením č. k. 5C/55/2018-105 a 5C/55/2018-108. Uvedeným spôsobom bol okruh účastníkov konania, resp. sporových strán rozšírený o žalovaných 2/ až 5/ a to na základe návrhu žalobcu učeného prostredníctvom právnej zástupkyne.

31. Následne podaním zo dňa 17. 08. 2020 doručila právna zástupkyňa žalobcu „Návrh na pristúpenie na strane žalobcov“, ktorý odôvodnila tým, že svojím podaním zo dňa 08. 07. 2019 navrhla zmenu žalobného petitu a v nadväznosti na to navrhla pristúpenie ďalších subjektov do konania, ktorými sú zákonní dediči po poručiťke S. E.. V priebehu konania žalovaní R. Z., V. L., T. L. a J. L. udelili dňa 14. 08. 2020 plnú moc na svoje zastupovanie advokátskej kancelárii, ktorá podala žalobu a písomným udelením plnej moci súčasne súhlasili s pristúpením do konania na strane žalobcov, keďže advokátska kancelária zastupuje stranu žalobcu a podala žalobu v prospech všetkých zákonných dedičov. Z toho dôvodu súdu predložili plné moci na zastupovanie žalovaných v spore, ktorých podpis je súčasne súhlasom so vstupom do konania na strane žalobcov. Z uvedeného má súdu vyplývať súhlas vyššie menovaných (R. Z., V. L., T. L. a J. L.) so vstupom do konania na strane žalobcu.

32. V predmetnej otázke sa odvolací súd stotožnil s výkladom daným súdom prvej inštancie a obsiahnutým v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie na strane 21, keď po citácii ust. § 79 CSP súd uviedol, že právny zástupca žalobcu mal vziať späť žalobu voči žalovaným v rade 2/ a 5/ a až následne navrhnúť ich pristúpenie na strane žalobcu v rade 2/ až 5/. Pokiaľ by totiž súd pripustil ich pristúpenie na strane žalobcu bez uvedeného späťvzatia, nastala by situácia, kedy

by žalovaní 2/ až 5/ boli zároveň i žalobcami v rade 2/ až 5/. Odvolací súd súhlasne konštatuje, že v čase podania návrhu na pristúpenie subjektov do konania na strane žalobcu, už uvedené subjekty boli účastníkmi konania, resp. boli sporovou stranou, mali procesné postavenie žalovaných 2/ až 5/. Za takejto procesnej situácie nebolo možné pozitívne rozhodnúť o návrhu žalobcu zastúpeného právnym zástupcom z radu advokátov o pristúpenie totožných subjektov, s ktorými bolo už aktuálne sporové konanie vedené, do konania na strane žalobcov, keď už konkrétni totožní účastníci boli sporovou stranou v konaní na strane žalovanej. Nie je prípustná procesná situácia, aby na strane žalobcu a zároveň na strane žalovanej boli označené totožné subjekty. Ustanovenie § 79 CSP zároveň reaguje na potrebu pristúpenia (či vstupu) ďalšieho, nového subjektu do konania a nie je mienené a určené na úpravu procesnej situácie zmeny (postavenia) sporovej strany. Preto súd prvej inštancie správne predchádzajúcim procesným rozhodnutím návrh žalobcu na pristúpenie konkrétnych subjektov na strane žalobcu, ako žalobcov 2/ až 5/, ktorí by však boli zhodní s už dovtedy označenými žalovanými 2/ až 5/, zamietol.

33. V nadväznosti na uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru o tom, že na strane žalobcu nie sú označení všetci nositelia hmotnoprávneho oprávnenia nerozlučného spoločenstva, preto žaloba nemohla byť úspešná.

34. K okruhu účastníkov v konaní o určenie, že vec, patrí do dedičstva poručiťovi, odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v uznesení zo 16. mája 2019 sp. zn. 8Cdo/94/2018 o.i. uviedol: „dovolací súd už v niektorých svojich rozhodnutiach vyslovil právne závery vo veciach okruhu účastníkov (strán sporu) v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiťovi. Dovolací súd napr. v rozhodnutí z 22. februára 2008 sp. zn. 5MCdo 15/2007 konštatoval, že „ak zanechal poručiť viac dedičov, sú až do právoplatného rozhodnutia súdu považovaní za vlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva. Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva sú oprávnení voči iným osobám spoločne a nerozdielne. Ich dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa na týchto právach a povinnostiach navzájom podieľajú a majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov v zmysle § 91 ods. 2 O.s.p.. To platí aj v prípade, ak poručiť zanechal viac dedičov a ak nebolo dedičstvo medzi nimi ohľadom veci, o ktorú ide v občianskom súdnom konaní, vedenom s inou osobou ako dedičom (ktorá nie je poručiťovým dedičom), vyporiadané. Za stavu, že v pôvodnom dedičskom konaní nebol tento majetok známy (nebol predmetom dedičstva) a nebol v konaní o dedičstvo prejednaný, sú až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci všetci dedičia považovaní za vlastníkov tejto veci. Z právnych úkonov týkajúcich sa tejto veci sú oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne a majú postavenie vyplývajúce z ust. § 91 ods. 2 O.s.p.. V rozhodnutí z 30. mája 2011 sp. zn. 1Cdo 183/2009 dovolací súd uviedol, že „o žalobe na určenie, že tá - ktorá vec (právo) patrí do dedičstva po poručiťovi rozhodne súd v sporovom konaní, účastníkmi ktorého (buď ako žalobcovia alebo žalovaní) sú všetci dedičia. Žaloba na určenie predmetu dedičstva je rozhodovacou praxou súdov považovaná za prípustný prostriedok riešenia sporov o tom, či určitá vec (právo) patrí do dedičstva“ (obdobný právny názor zaujal už dovolací súd napr. v znesení z 28. septembra 2006 sp. zn. 3Cdo 178/2006). Pritom pre takéto sporové občianske súdne konanie treba všetkých účastníkov konania o dedičstva považovať za nerozlučných spoločníkov podľa § 91 ods. 2 O.s.p. (pozri tiež R 49/82 alebo R 65/2003 a rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo 178/2006, 3Cdo 222/2010, 3Cdo 197/2010, 4 Cdo 120/2009, 2 Cdo 45/2008).

Žalobcami nastolená právna otázka tak bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená, a to tým spôsobom, že v spore o určenie, že tá - ktorá vec (právo) patrí do dedičstva po poručiťovi, musia byť účastníkmi (stranami sporu) všetci dedičia poručiťa. Dovolací súd tu vychádzal z názoru, že až do vyporiadania dedičstva sú ohľadom takejto veci všetci dedičia považovaní za vlastníkov tejto veci (celého majetku patriaceho do dedičstva), pričom ich dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa podieľajú na právach a povinnostiach voči iným osobám a preto majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov (v súčasnosti nútené procesné spoločenstvo - § 78 CSP). To platí aj v prípade, ak poručiť zanechal viac dedičov a ak nebolo dedičstvo medzi nimi ohľadom veci, o ktoré ide v civilnom sporovom konaní, vedenom s inou osobou ako dedičom (ktorá nie je poručiťovým dedičom) vyporiadané. Za stavu, že v pôvodnom dedičskom konaní nebol tento majetok známy (nebol predmetom dedičstva) a nebol v konaní o dedičstvo prejednaný, sú až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci všetci dedičia považovaní za vlastníkov tejto veci... V rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, v otázke vymedzenia okruhu strán sporu v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiťovi, možno teda považovať za ustálený záver, že až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci sú všetci dedičia považovaní za jej vlastníkov, pričom v danom určovacom spore, títo majú postavenie tzv. nútených procesných spoločníkov (§ 78

ods. 1 CSP). Konania o takejto žalobe sa tak musia zúčastniť (ako žalobcovia alebo ako žalovaní) všetci dedičia, inak je daný nedostatok vecnej legitímácie“.

35. Predmetnú právnu otázku vyčerpaného okruhu všetkých nositeľov hmotnoprávneho oprávnenia k žalovanej nehnuteľnosti posúdi v ďalšom konaní zákonný sudca, ktorému vec bude pridelená, a to s prihliadnutím na vyššie vyslovený právny záver obsiahnutý v rozhodnutí najvyššieho súdu.

36. Odvolací súd zvýrazňuje, že v prípade konštatovaného záveru súdu o nedostatku aktívnej alebo vecnej pasívnej legitímácie, resp. záveru, že ako účastníci konania, resp. strana sporu, nie sú označení všetci nositelia hmotnoprávneho oprávnenia, je bez ďalšieho dôvodom pre zamietnutie žaloby, pričom nie je potrebné ďalšie hmotnoprávne posúdenie uplatňovaného nároku, resp. vecné posúdenie dôvodnosti žaloby.

37. Súd prvej inštancie konajúci vo veci však prekročil uvedené pravidlo, a to zrejme z dôvodu opatrnosti vyjadriac uvedené dodatkom „pokiaľ by k vade konania vyššie uvedenej nedošlo“. V ďalšom súd prvej inštancie konštatoval, že po posúdení označených a vykonaných dôkazov vo veci nemohol dospieť k oprávnenosti a dôvodnosti žaloby o určenie vlastníckeho práva vydržaním, keď posudzoval žalobcom predložený tvrdený nadobúdaci titul právnych predchodcov žalobcu, t. j. jeho rodičov k spornej parcele EKN XXX/X, a to Zmluvu zo dňa 30. 03. 1963. Žalobca totiž predmetný titul označil ako titul, od vzniku ktorého boli, resp. mali byť právní predchodcovia žalobcu, jeho rodičia : L. E. a S. E. v dobrej viere, že predmetnú parcelu č. XXX/X nadobudli predmetnou kúpnu zmluvou, pričom za uvedenú parcelu i riadne zaplatili kúpnu cenu, a to poverenej R. Q., ktorá mala právnymi predchodcami žalobcu prijatú kúpnu cenu po splnení konkrétnych podmienok poukázať R. Z., t. j. predávajúcej označenej v zmluve.

38. Konajúci prvoinštančný súd za účelom zistenia dobromyseľnosti tvrdenej držby podrobil prieskumu žalobcom označený nadobúdaci titul (kúpnu zmluvu zo dňa 30. marca 1963), ako i následné rozhodnutia vydané v dedičských konaniach ako po L. E. a tiež S. E. a dospel k záveru, že žalobca predloženými dôkazmi nepreukázal dobromyseľnosť držby svojich právnych predchodcov a ani svoju od počiatku. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca síce preukázal stav užívania spornej parcely ním a rovnako jeho právnymi predchodcami, avšak nepreukázal nič, čo by svedčalo, že jeho predchodcovia na základe nejakej právnej skutočnosti, právneho titulu, boli dobromyseľnými držiteľmi v tom, že im vlastnícke právo patrí.

39. Správne teda súd prvej inštancie zameral pozornosť na zodpovedanie otázky z akého dôvodu by parcela tvoriaca predmet sporu, mala patriť do dedičstva po S. E. tak, ako bolo označené a uplatnené predmetnou žalobou po jej úprave. Z dedičských rozhodnutí ako po S. E., tak aj po L. E. je zjavné, že sporná parcela nebola zahrnutá do aktív dedičstva, nebola ani v jednom z dedičských konaní po L. E. ani po S. E. prejednaná, čo logicky predstavuje i dôvod a základ toho, že sa žalobca domáha určenia, že predmetná EKN č. XXX/X parcela patrí do dedičstva po skôr označenom poručiteľovi, resp. neskôr označenej poručiteľke. Skutočnosť, že predmetná parcela súčasťou masy dedičstva správne mala byť, preukazoval žalobca už vyššie spomenutou Kúpnu zmluvou zo dňa 30. 03. 1963 (nachádzajúca sa na č. I. 22 spisu). Z uvedenej kúpnej zmluvy vyplýva, že predávajúcou bola R. Z., rod. P., bytom v Q., a na strane kupujúceho bol L. E., s manželkou S. E., rod. P., pričom predmetom prevodu je parcela č. XXX/X (t. j. nie parcela č. XXX/X, ktorá je predmetom sporu), ktorú zdedila po svojom nebohom otcovi J. P. na základe uznesenia Štátneho notárstva v Lučenci č. D 252/56 zo dňa 04. 05. 1958. V zmysle bodu 3 predmetnej kúpnej zmluvy: „Účastníci konania majú vedomosti o tom, že tento prevod a právny úkon podlieha schváleniu oblastnému likvidátorovi v Bratislave a privoleniu odboru výstavby ONV v Lučenci podľa zákona č. 65/51 Zb.“. V zmysle bodu 4 predmetnej kúpnej zmluvy, keďže je prevádzateľka cudzinkou, kupujúci sú povinní zaplatiť kúpnu cenu podľa dispozície oblastného likvidátora v Bratislave. V zmysle bodu 5 predmetnej kúpnej zmluvy „kupujúci vstupujú do vlastníctva a držby kúpeného stavebného pozemku splnením podmienok uvedených v bode 3 tejto zmluvy. Od tohto času poberajú úžitky a platia dane“.

40. V konaní tak bol žalobcom predložený tvrdený nadobúdaci titul k parcele EKN č. XXX/X, ktorý však sám vo svojom obsahu ako predmet prevodu označuje číselne inak označenú parcelu, a to č. XXX/X, pričom ani z ostatného obsahu zmluvy ako ani z iných predložených dôkazov nemožno jednoznačne a spoľahlivo konštatovať záver prednesený právnou zástupkyňou žalobcu, že sa jedná o písarsku chybu. V tomto štádiu konania nie je záver o písarskej chybe jednoznačne preukázaný, žalobca musí

konajúcemu súdu prvej inštancie predložiť nespochybniteľné priame dôkazy, resp. reťaz nepriamych dôkazov a skutočností svedčiacich nepochybne k záveru, že odlišné označenie prevádzanej parcely je „len písárskou chybou“.

41. Odhliadnuc od inak označeného predmetu prevodu vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti, dobromyseľný vstup do držby právnymi predchodcami žalobcu, t. j. tvrdenými kupujúcimi Q. E. a jeho manželkou S. E. nevyplýva, a nemožno ho viazať k momentu uzavretia predmetnej Kúpnej zmluvy zo dňa 30. 03. 1963, nakoľko z obsahu samotnej zmluvy je zrejmé, že v zmysle bodu 5 kupujúci L. E. s manželkou S. E. vstupujú do držby predmetného pozemku splnením podmienok uvedených v bode 3 tejto zmluvy, t. j. v zmysle zmluvy „dňom udelenia v tretom bode označeného privolenia, od tohto času poberajú úžitky a naproti tomu platia dane a verejné poplatky“, t.j.za predpokladu splnenia podmienky, že prevod, resp. predmetný prevodný úkon bude schválený oblasťným likvidátorom v Bratislave a zároveň bude rozhodnuté o privolení odborom výstavby ONV v Lučenci, a to v zmysle zákona č. 65/51 Zb.. Vstup do držby prevádzaného (odlišne označeného predmetu prevodu než je predmet žaloby) bol tak podmienený splnením vyššie uvedených podmienok, ktorých si boli v zmysle ustanovení kúpnej zmluvy kupujúci vedomí, čo obaja potvrdili svojím podpisom na zmluve, avšak splnenie uvedených podmienok v konaní žalobca nepreukázal. Pokiaľ v zmysle obsahu uvedenej zmluvy si boli nadobúdatelia - kupujúci - vedomí toho, že do držby vstupujú, či môžu vstúpiť až po splnení konkrétnych v zmluve obsiahnutých podmienok, pričom v konaní nebolo preukázané, že by tieto splnili, javí sa, že nadobúdatelia - právní predchodcovia žalobcu od počiatku nemohli byť dobromyseľní v tom, že žalovanú parcelu č. XXX/X (avšak v zmysle kúpnej zmluvy XXX/X) nadobúdajú do vlastníctva, resp. do držby.

42. „Dobromyseľnosť musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, ale alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Ide o psychický stav, o jeho vnútorné presvedčenie, ktoré sa prejavuje aj navonok, a z ktorého možno vyvodiť, že sa dôvodne považuje za vlastníka veci. Medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby veci, patrí aj okolnosť, ako vec nadobudol - či mu svedčí nejaký oprávnený nadobúdací titul. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva. O dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pritom o omyl ospravedliteľný. Ospravedliteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti alebo v neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Vzhľadom na všeobecne (aj v oblasti súkromného práva) uznanú zásadu ignorantia iuris non excusat (neznalosť zákona neospravedlňuje), vyplývajúcu zo samotnej podstaty práva, právny omyl držiteľa, vychádzajúci z neznalosti ustanovení práva, môže byť ospravedliteľný len výnimočne. O takúto výnimočnosť okolností, za ktorých môže byť aj právny omyl ospravedliteľný, môže ísť napr. vtedy, keď omyl bol vyvolaný aj konaním štátnych orgánov, pretože držiteľ mohol dôvodne predpokladať, že štátne orgány poznajú právo“ (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 5/2010 zo dňa 20. Apríla 2011)

43. Za daného stavu skutkových zistení v predmetnej veci sa javí, že súd prvej inštancie správne konštatoval, že právní predchodcovia žalobcu nemohli byť dobromyseľní v tom, že im predmetná vec/ nehnuteľnosť právom patrí, resp. že ju oprávnenne užívajú ako svoju, keďže v konaní nebolo dosiaľ preukázané splnenie podmienok, ktoré podmieňujú vstup do dobromyseľnej držby (a vlastníctva v zmysle bodu 5 predmetnej kúpnej zmluvy). Nedostatok formy právneho titulu nadobudnutia je neospravedliteľným právnym omylom. Takýto omyl je prekážkou dobromyseľnosti, nezakladá oprávnenú držbu a nemôže viesť k vydržaniu. Pri absencii dobromyseľnej a oprávnenej držby právnych predchodcov žalobcu nemožno konštatovať ani existenciu dobromyseľnej držby na strane žalobcu samotného.

44. V ďalšom konaní tak súd prvej inštancie vykoná dokazovanie v rozsahu navrhnutom sporovými stranami zamerané na ustálenie otázky, od akej právnej skutočnosti odvodzuje žalobca hmotnoprávne oprávnenie, resp. existenciu vlastníckeho práva jeho právnych predchodcov k žalovanej parcele č. XXX/ X. Pokiaľ má byť uvedeným právnym titulom Kúpna zmluva zo dňa 30. 03. 1963, musí byť vykonaným

dokazovaním nad všetky pochybnosti presvedčivo preukázané tvrdenie, že odlišné označenie predmetu prevodu č. XXX/X namiesto č. XXX/X, je skutočne písarskou chybou, pričom uvedený záver musí jednoznačne vyplývať z ďalších a predložených dôkazov, pričom samotné „dedukovanie“ nie je postačujúce a zároveň pre prijatie záveru o vstupe do dobromyseľnej a oprávnenej držby L. E. a S. E. musí žalobca v konaní preukázať splnenie podmienok obsiahnutých pod bodom 3 a 4 samotnej kúpnej zmluvy. V prípade akýchkoľvek pochybností vo vyššie uvedených otázkach, resp. nepreukázania podmienok držby, je pozitívne rozhodnutie o uplatnenej žalobe vylúčené.

45. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V tomto bude predmetná vrátená vec náhodným výberom pridelená inému sudcovi Okresného súdu Lučenec, a to z dôvodu vylúčenia konajúcej sudkyne JUDr. Lucie Šupenovej. Po pridelení veci určenému zákonnému sudcovi tento bude postupovať v zmysle intencií daných uznesením odvolacieho súdu a vyššie vysloveným právnym názorom, a to s poukazom na ust. § 391 ods. 2 CSP.

46. Odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, t. j. ako v meritórnom výroku I., tak aj v závislom výroku o trovách, pričom vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolací súd preto nerozhodoval o trovách odvolacieho konania, o ktorých rozhodne v rámci rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania opätovne súd prvej inštancie po rozhodnutí vo veci samej.

47. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).